

Bijlage 3

Hoofdstuk 20: Voorkomen en verminderen milieubelasting en hinder: 'Op weg naar een gezond en duurzaam Groningen'

20.1 Inleiding

Wij willen een aantrekkelijke provincie zijn, waar je wilt ondernemen, wonen, werken en recreëren. Om dit te realiseren streven wij naar een gezonde, schone (gifvrije), veilige, duurzame en leefbare omgeving. Door deze kernwaarden als uitgangspunt te nemen, willen we "Brede Welvaart" voor iedereen in Groningen dichterbij brengen. Schone lucht en bodem en zuiver en veilig drinkwater staan hierbij centraal, maar ook een omgeving waarbij milieuhinder tot een minimum is beperkt. Hierbij gaan we de milieu- en gezondheidsopgave zoveel mogelijk koppelen aan de andere grote (transitie)opgaven. Met name op het gebied van de energietransitie en de vergroening van de chemie streven we ook na grote milieu- en gezondheidswinst te behalen. Denk hierbij vooral aan de waterstof- en circulaire economie; we streven ernaar juist aan de koplopers in deze transitie ruimte te bieden zich in de komende jaren in de provincie te vestigen.

Onze doelstellingen richten zich enerzijds op de (milieu)compartimenten die zo essentieel zijn voor de kwaliteit van leven en de gezondheid van mens en dier en tevens een voorwaarde zijn voor ecologische vitaliteit en -diversiteit: bodem lucht en water. Onze doelstellingen richten zich anderzijds op de bronnen die verantwoordelijk zijn voor de gezondheidseffecten door verontreiniging en hinder: bedrijven, vervoer/wegen en schadelijke stoffen (bijv. Zeer Zorgwekkende Stoffen).

20.2 Uitgangspunten en kaders

We sluiten aan bij het Nationaal Milieubeleidskader (hierna NMK). Het NMK vormt de uitwerking van de uitgangspunten van de Nationale Omgevingsvisie (hierna NOVI) voor milieu. Het NMK bestaat uit vier bouwstenen en tien basisprincipes¹ die aansluiten op het afwegingsprincipe "Afwentelen wordt voorkomen" uit de NOVI. We leggen de nadruk op de volgende uitgangspunten:

"Ons milieubeleid is gericht op het realiseren van schoon, gezond, veilig, hindervrij en circulair Groningen voor alle inwoners. Daarbij hanteren we het voorzorgsbeginsel, waarbij we milieu aan de voorkant meenemen in onze besluitvorming. Bestaande milieubelasting en hinder heeft onze prioriteit, waarbij de huidige milieukwaliteit zoveel mogelijk moet worden gehandhaafd en/of verbeterd. Als er wel sprake is van milieuschade en hinder, mag deze niet naar later, naar andere plekken, naar een ander milieucompartiment of op de gezondheid worden afgewenteld. Als dit wel het geval is, dan alleen tijdelijk, waarbij het principe: 'de vervuiler betaalt' wordt gehanteerd. We stimuleren koplopers die durven te innoveren en zijn streng voor achterblijvers. We zijn open en transparant in ons beleid, we laten ons beleid op een integrale en consequente manier doorwerken en doen dit in samenwerking met alle betrokken publieke- en private belanghebbenden."

20.3 Opgave-, systeem- en gebiedsgericht werken

De provincie Groningen staat net als de rest van Nederland, in de komende jaren voor een groot aantal opgaven. Met name de energietransitie, het Nationaal programma Groningen, klimaatadaptatie, woningbouw, circulaire economie en de landbouwtransitie zullen grote impact hebben op de fysieke leefomgeving van Groningen. In het streven naar een duurzaam toekomstperspectief en het eerdergenoemde principe van "Brede Welvaart"² is het daarbij van groot belang opgaven in samenhang te beschouwen en op te pakken. Om hieraan invulling te geven en te voorkomen dat milieu-impact wordt afgewenteld op inwoners is een meer systeemgerichte benadering nodig. Deze benadering neemt de onderlinge afhankelijkheid van de verschillende systemen (economie, fysieke leefomgeving, samenleving) als uitgangspunt. De genoemde opgaven willen we daarnaast ook gebiedsgericht oppakken. Hiermee hebben wij al goede ervaringen opgedaan in het Structuurvisiegebied Eemsmond-Delfzijl. De steeds schaarser wordende ruimte vraagt om een betere afstemming tussen het economische- en milieubeleid. De specifieke problematiek en/of kansrijkheid van de verschillende landschapstypen staan centraal in het gebiedsgerichte werken.

¹ Nationaal Milieubeleidskader

² Brede welvaart betreft de kwaliteit van leven in het hier en nu en de mate waarin deze al dan niet ten koste gaat van die van latere generaties en/of van die van mensen elders in de wereld. Bron: CBS

Dit draagt bij aan een duurzaam gebruik van de fysieke leefomgeving. Zo ontstaat evenwicht tussen ontwikkelen, beschermen en behouden. Als het gaat om grootschalige (industriële) activiteiten met veel milieudruk streven we ruimtelijke concentratie van deze activiteiten na. Tegelijkertijd zetten we ons volop in om de milieukwaliteit van de diverse te onderscheiden gebieden in onze provincie verder te verbeteren en milieubelasting en -hinder zoveel mogelijk uit te bannen.

20.4 Sturingsfilosofie en doorwerking

Onze focus ligt op het realiseren en instandhouden van een sterk, veerkrachtig en schoon milieu en daarmee een leefbare, aantrekkelijke omgeving en een robuust ecosysteem. De complexiteit van de vele in elkaar grijpende transitie opgaven enerzijds en de urgentie van de milieupgave anderzijds vragen om regionale coördinatie op gebiedsniveau. De grote opgaven en transities mogen immers niet leiden tot verslechtering van het milieu. We geven daarom prioriteit aan het oplossen van bestaande situaties en het voorkomen van nieuwe. We zullen daarbij proactief optreden, waarbij we oog hebben voor regionale en lokale verschillen en effectief gebruik maken van onze kaderstellende rol. Dit doen we vanzelfsprekend in samenspraak met gemeenten, waterschappen en ander partners. Daar waar een vraag is van gemeenten en regio's zullen we faciliteren, daar waar gewenst, registreren we en daar waar nodig reguleren we. In het laatste geval stellen we (aanvullende) eisen aan initiatiefnemers, gemeenten, burgers en onszelf.

De Omgevingswet beoogt de lokale afwegingsruimte te vergroten. Dit betekent dat rijksregels verdwijnen en dat deze nieuwe beleids- en regelruimte kan worden ingevuld door provincies en gemeenten. Als deze ruimte niet wordt ingevuld, kan dit tot hiaten leiden in het basisbeschermingsniveau, met risico's voor mens en milieu. Het huidige regionale basisbeschermingsniveau willen we zoveel mogelijk intact te houden. Dit is van provinciaal belang.

We kiezen daarbij voor ambitieuze en scherpe milieunormen en waar nodig stellen we strenge voorschriften aan de bedrijfsvoering van grote, industriële bedrijven. Zoals bijvoorbeeld ons beleid voor het gebruik van de best beschikbare technieken (BBT)³, dat tot doel heeft de uitstoot van milieuverontreinigende stoffen zoveel mogelijk te beperken. Wij verwachten dan ook van bedrijven die zich in Groningen vestigen, dat zij zich tot het uiterste inzetten om afwenteling van hun activiteiten op de maatschappij te voorkomen. Tegelijkertijd geven we prioriteit aan een ketengerichte aanpak van milieucriminaliteit en intensiveren ons toezicht op activiteiten met een groot risico op overtredingen. Hierbij zoeken we de samenwerking met onze ketenpartners en stimuleren we de ontwikkeling van monitoring van uitstoot, grondstof- en afvalstromen. Voor omgevingsveiligheid zetten we naast regulering de komende periode meer in op samenwerking op het gebied omgevingsveiligheid en het veilig vervoer van gevaarlijke stoffen.

De doorwerking van onze ambities, uitgangspunten en doelstellingen naar prioriteiten, maatregelen en beleidsregels zullen we opnemen in ons Milieuprogramma. Hierin geven we aan welke instrumenten we inzetten om milieubelasting en hinder te verminderen en gezondheid, stilte en duisternis beschermen. Met inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen we al onze normen en regels opnemen in de provinciale Omgevingsverordening.

20.5 Groningen schoon

20.5.1 Gevaarlijke stoffen

Gevaarlijke stoffen zijn een verzamelnaam voor een groot aantal stoffen met (potentieel) voor de mens en natuur giftige eigenschappen.⁴ Daarbij valt te denken aan zware metalen, PFAS, maar ook opkomende stoffen⁵ die steeds meer in het milieu worden aangetroffen. Vooral Zeer Zorgwekkende Stoffen (hierna ZZS), vormen een structurele dreiging voor mens, natuur en economie. Mens en natuur worden namelijk via verschillende routes aan deze stoffen blootgesteld: via de lucht, bodem, het (drink) water, voedsel en producten.

³ Beste beschikbare technieken: staat voor de meest doeltreffende methoden die technisch en economisch haalbaar zijn, om emissies en andere nadelige gevolgen voor het milieu van een bedrijf te voorkomen. Bron: [Infomil](#)

⁴ Een gevaarlijke stof is een stof of mengsel dat aan een van de criteria voldoet voor fysische gevaren (ontplofbaar en ontvlambaar), gezondheidsgevaaren (waaronder acute toxiciteit, kankerverwekkendheid en mutageniteit³⁷) of milieugevaren (met name aantasting van ecosystemen in oppervlakte- en grondwater). Bron: [Raad voor de Leefomgeving](#)

⁵ Opkomende stoffen zijn stoffen waarvan wordt vermoed dat ze nadelige effecten kunnen hebben voor water of bodem, maar waarvoor nog geen norm is vastgesteld. Bron: Raad voor de leefomgeving

Bij het gebruik van gevaarlijke stoffen en in het bijzonder ZZS is er altijd sprake van afwenteling: ofwel naar een ander compartiment, naar een andere plek of naar een volgende generatie of een combinatie van deze drie. De beheersing van de risico's rondom ZZS vraagt om een integrale aanpak en daarom werken we samen met verschillende overheden en ketenpartners. Als provincie hebben we vooral invloed op het gebruik van deze stoffen via onze bevoegdheid tot regulering van grote risicovolle en afvalbedrijven en via onze verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het grond- en drinkwater. Om mogelijk onomkeerbare effecten op mens en natuur te voorkomen, gaan we een stap verder dan de wettelijke eisen om de uitstoot en blootstelling aan deze stoffen te verminderen en te voorkomen. We vullen onze rol als bevoegd gezag voor complexe en risicovolle bedrijven onze verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het grond- en drinkwater in door het stellen van strenge voorschriften en ambitieuze normen.

Doelstelling

We geven prioriteit aan het verminderen en voorkomen van de blootstelling van mens en natuur aan gevaarlijke stoffen en in het bijzonder ZZS via de lucht, bodem, (grond)water en door de recycling van afval. We monitoren de aanwezigheid in de verschillende milieucompartimenten (lucht, water en bodem) en blootstelling aan deze stoffen van mens en natuur.

Principes

- Vanuit het **voorzorgsbeginsel** hanteren we bij de beoordeling van potentiële ZZS⁶ en opkomende stoffen een maatwerkbenadering.⁷ Het gebruik van stoffen die nog niet zijn beoordeeld en geclassificeerd, maar mogelijk wel voldoen aan de ZZS-criteria of een mogelijke bedreiging vormen voor de waterkwaliteit worden zoveel mogelijk geminimaliseerd totdat vaststaat dat deze stoffen veilig zijn.
- We streven ernaar **afwenteling te voorkomen** om zo een omgevingskwaliteit te realiseren waarbij geen negatieve gezondheidseffecten of effecten op milieu- en natuur optreden. We leggen strenge normen en voorschriften op aan bedrijven die achterblijven in het minimaliseren van het gebruik van gevaarlijke stoffen. We gaan de komende periode onderzoeken hoe het voeren van effectbeleid kan bijdragen aan het voorkomen van normopvulling.
- Naast de minimalisatieplicht hanteren we het **stand-still principe** voor nieuwe uitstoot. De invulling hiervan gaan we nader uitwerken.
- **De vervuiler betaalt:** we leggen de verantwoordelijkheid voor het meten, monitoren en rapporteren over het gebruik van gevaarlijke stoffen zoveel mogelijk bij bedrijven zelf.
- Minimalisatie van gevaarlijke stoffen en ZZS in de keten.

20.5.2 Bodemkwaliteit

Bodemkwaliteit gaat over de chemische-, fysische- en biologische kwaliteit van de bodem. De kwaliteit van de bodem heeft een grote invloed op het welzijn van mensen, dieren en planten. De kwaliteit en vitaliteit van bodem en ondergrond bepalen de gebruiksmogelijkheden voor landbouw, natuur, drinkwater en woningbouw. Deze kwaliteit en vitaliteit staat onder druk en wordt bedreigd door (te) intensief gebruik en de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen. Verzuring, vermisting, verdroging, verdichting, vervuiling en verhoogde kwetsbaarheid van de bodem bedreigen en verminderen de bruikbaarheid van de bodem en ondergrond voor belangrijke functies.

Doelstelling

Het stimuleren dat de bodemkwaliteit en -vitaliteit worden meegewogen als onderdeel van een brede afweging over de kwaliteit van de leefomgeving in relatie tot functies (evenwichtige toedeling van functies) en zo een bijdrage te leveren aan het duurzame beheer van het productie-, regulerend of dragend vermogen van de bodem.

Daarbij is het belangrijk om bij ruimtelijke ontwikkelingen vanaf het begin van de planvorming het bovengrondse deel van de ontwikkeling in samenhang te bezien met de diverse lagen in de ondergrond. Op deze manier wordt optimaal gebruik gemaakt van de kansen die bodem en ondergrond bieden.

⁶ Potentieel Zeer Zorgwekkende Stoffen zijn stoffen die in de procedure verkeren voor registratie onder REACH en waarvan het vermoeden bestaat dat zij als zeer zorgwekkend

kunnen worden aangemerkt, maar waarover nog onvoldoende informatie beschikbaar is. [Bron: Raad voor de leefomgeving](#)

⁷ Maatwerk in de beoordeling van individuele stoffen op basis van de eigenschappen en hun effect op mens en natuur. Zie verder: [infomil](#)

Doelstelling

Het realiseren en duurzaam beheren van zowel de chemische, fysische als biologische kwaliteit van bodem en grondwater die zo schoon en veilig mogelijk is, waarbij de kosten om dit te bereiken en/of te handhaven opwegen tegen de maatschappelijke baten. Duurzaam bodembeheer zorgt ervoor dat de kwaliteit en vitaliteit van de bodem niet (verder) verslechtert en stimuleert een gestage verbetering.

Om het primaire beleidsdoel te realiseren is het belangrijk om aantastingen en verontreinigingen aan de bron te voorkomen en ontstane verontreinigingen en aantastingen, indien kosteneffectief en technisch mogelijk, te verwijderen of de gevolgen te beperken of te voorkomen. Dit doen we door:

1. De uitvoering van bodemsaneringen (te stimuleren) en noodzakelijke nazorgmaatregelen te (laten) nemen. Het gaat daarbij om locaties, die na de inwerkingtreding van de Omgevingswet vallen onder het Overgangsrecht en nog worden behandeld volgens de regels van de Wet bodembescherming;
2. Onomkeerbare schade aan de bodem te voorkomen via een zorg- en herstelplicht.
3. Efficiënt gebruik van grondstoffen te stimuleren;
4. Met de waterschappen, de waterbedrijven, gemeenten en omgevingsdiensten een gedragen beleid en maatregelen te ontwikkelen o.a. over het omgaan met gevaarlijke stoffen in relatie tot grondwaterverontreinigingen.

De bekende locaties met onaanvaardbare humane, ecologische en of verspreidingsrisico's (de spoedlocaties) zijn gesaneerd of er loopt een sanering. Hiermee loopt de geprogrammeerde bodemsaneringsoperatie ten einde. We pakken locaties met (een bekende) bodemverontreiniging, waar geen sprake is van onaanvaardbare risico's, aan, op een natuurlijk moment bij bijvoorbeeld een ruimtelijke ontwikkeling.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen de locaties die al onder onze bevoegdheid zijn opgepakt, onder het overgangsrecht door ons worden afgerond.⁸ Ook nu en in de toekomst kunnen nog verontreinigingen naar voren komen, waar geen vermoeden voor bestond om een verontreiniging te verwachten en er toch sprake is van onaanvaardbare humane, ecologische en of verspreidingsrisico's. Denk bijvoorbeeld aan gebiedsontwikkelingen en bij maatschappelijke dynamiek.⁹ Om daarnaast het huidige beschermingsniveau voor grond- en drinkwater in stand te houden, verplichten we gemeenten, in hun omgevingsplan, eisen te stellen aan activiteiten in de bodem. Deze regels blijven van kracht tot er afspraken zijn gemaakt met gemeenten en waterschappen over de gewenste kwaliteit van het grondwater in het Regionaal Waterprogramma.¹⁰

Doelstelling: we streven naar uniforme kaders bij de beoordeling van het al dan niet opleggen van een saneringsplicht ter voorkoming van humane, ecologische, verspreidingsrisico's.

20.5.3 Grondwaterkwaliteit

⁸ Voor de locaties die ten tijde van het van kracht worden van de Omgevingswet al in procedure onder de Wet bodembescherming (Wbb) waren, geldt overgangsrecht. Het overgangsrecht zorgt ervoor dat locaties onder de regels van de Wbb kunnen worden afgehandeld. Het overgangsrecht haakt aan bij een objectief vast te stellen aanknopingspunt in het saneringstraject van de Wbb. In essentie gaat het om locaties met een beschikking ernst en spoed, waar een spoedige sanering noodzakelijk is of waar verplichtingen op grond van de Wbb gelden voor de terreineigenaar/-gebruiker.

⁹ Deze onverwachte verontreinigingen, zogenaamde toevalsvondsten, vallen onder de regels van de Omgevingswet. Het treffen van maatregelen is onder de Omgevingswet een verantwoordelijkheid van de terreineigenaar of initiatiefnemer van de ontwikkeling. Er geldt dan geen saneringsplicht meer, wel is de terreineigenaar gehouden aan de zorgplicht in de Omgevingswet ten aanzien van zijn terrein (Ow art 22.21).

¹⁰ Een belangrijke factor binnen het duurzaam bodembeheer is het voorkomen van nieuwe bodemverontreinigingen, die kunnen leiden tot aantasting van de kwaliteit van het grondwater en daarmee het drinkwater. Deze nieuwe verontreinigingen vielen onder de zorgplicht van de Wet Bodembescherming (art. 13). De bescherming die dit artikel bood tegen verontreinigingen en aantastingen van de bodem, is nu geregeld in de Omgevingswet, het Omgevingsbesluit en in het Besluit activiteiten leefomgeving en kan door gemeenten geregeld worden in regels in het omgevingsplan.

De zorg voor de beschikbaarheid van kwalitatief en voldoende schoon water is een provinciaal belang en taak in het kader van de Waterwet. De beschikbaarheid van voldoende grondwater van geschikte kwaliteit draagt bij aan de gezondheid en welvaart van de samenleving. Waterschappen beheren het ondiepe grondwater, wij het diepe. De Europese Kaderrichtlijn water (KRW) en de dochterrichtlijn Grondwater (GWR) zijn uitgangspunt voor ons grondwaterbeheer. De druk op zowel de kwaliteit als de kwantiteit van het grondwater neemt toe, o.a. door het intensieve gebruik en door klimaatverandering. Het beheer van bodem en grondwater is complex en, volgens de uitgangspunten van de Omgevingswet, een verantwoordelijkheid van meerdere overheden. Stakeholders moeten in staat zijn om een goede afweging te maken tussen gebruik van de ondergrond incl. het grondwater zelf met de bijbehorende risico's en de bescherming van de kwaliteit van bodem, grondwater en ecosystemen die hiervan afhankelijk zijn.

Doelstelling

Het bereiken van de goede chemische (geen verontreiniging boven de norm) en kwantitatieve toestand van het grondwater in 2028, het bepalen en ombuigen van significant stijgende trends en het voorkomen en beperken van de inbreng (immissie) van verontreinigende stoffen. In lijn met de Europese ambitie, streven we ernaar dat het grondwater niet verder 'vergrijs't, dat wil zeggen de kwaliteit van het grondwater neemt niet verder af en er voldoende grondwater van geschikte kwaliteit beschikbaar is en blijft.

Principes

De inbreng/immissie van gevaarlijke stoffen in het grondwater en de verdere verspreiding van reeds aanwezige verontreinigingen moet worden voorkomen dan wel wordt beperkt.¹¹

Hiervoor stellen we beleidskaders, strategische doelen en gekwantificeerde opgaven vast en hebben dit verder uitgewerkt in het verplichte regionaal waterprogramma en het Meerjarenprogramma Ondergrond en Bodem 2020-2025.

Dit werken we uit in het verplichte regionaal waterprogramma en het Meerjarenprogramma Ondergrond en Bodem, waarin we tevens de gebiedsgerichte coördinatie uit op de uitoefening van taken en bevoegdheden van gemeenten en waterschappen opnemen.

Aanwezige bronnen van verontreiniging worden aangepakt, waar dit technisch haalbaar en kosteneffectief is.

20.5.4 Drinkwaterwinning

Voldoende kwalitatief goed grondwater is essentieel voor een goede drinkwatervoorziening. Daarom beschermen we de drinkwaterwinningen uit grondwater door het aanwijzen van beschermingszones. Dit zijn grondwaterbeschermingsgebieden, waterwingebieden en gebieden met verbod op fysische bodemaantasting (boringvrije zones). De KRW formuleert voor de drinkwaterwinningen twee doelstellingen:

- drinkwater voor menselijke consumptie moet na zuivering voldoen aan de normen uit de Drinkwaterrichtlijn;
- de zuiveringsinspanning bij de drinkwaterbereiding mag niet toenemen.

Doelstelling

We beschermen het grondwater en de strategische watervoorraden ten behoeve van drinkwater. Daarom streven we ernaar dat wordt voorkomen dat de grondwaterbeschermingsgebieden en

¹¹ Grondwater richtlijn art 6, Prevent and limit): hierbij moet voor prioritaire stoffen de inbreng worden voorkomen en voor de overige gevaarlijk stoffen de inbreng beperkt. Wat prioritaire stoffen zijn staat beschreven in Richtlijn Prioritaire Stoffen 2013/39/EU.

strategische watervoorraden bedreigd worden door ondergrondse activiteiten. Hierbij hanteren we de volgende principes:

De bescherming van de kwaliteit van het grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden met het oog op de winning van voor menselijke consumptie bestemd water hebben prioriteit.

We willen geen activiteiten rondom of in een grondwaterbeschermingsgebied, die een mogelijk nadelig effect kunnen hebben op de kwantiteit en kwaliteit van het grondwater.

Er mogen daarom geen boringen gezet worden door of onder grondwaterbeschermingsgebieden.

We voorkomen het ontstaan nieuwe bronnen van verontreiniging door gemeenten verplicht te stellen in hun omgevingsplan voorwaarden te verbinden aan activiteiten in de bodem. Omdat hiervoor onder de Omgevingswet geen verplichting bestaat (deze is er wel onder de Wet bodembescherming) hebben wij hiervoor regels opgenomen in de Omgevingsverordening (titel 3.4)

Vergunningen

Om te voorkomen dat grondwater wordt aangetast leggen we een vergunningsplicht op en hebben hiervoor regels opgenomen in de Omgevingsverordening (titel 3.4).

20.5.5 Stortplaatsen

20.5.5.1 Voormalige stortplaatsen

Bij voormalige stortplaatsen is afval gestort, voor 1-9-1996 afval, zonder dat bodembeschermende voorzieningen zijn getroffen bij het storten. Met het van kracht worden van de Omgevingswet is de gemeente bevoegd gezag voor de 'droge bodem' van de stort (de deklaag) en de provincie verantwoordelijk voor de kwaliteit van het grondwater. Onderzoek heeft aangetoond dat er bij deze voormalige stortplaatsen sprake is van een stabiele verontreinigingssituatie in het grondwater. Er zal steekproefsgewijs in het kader van de provincie brede grondwatermonitoring bij voormalige stortlocaties gemonitord worden of er nog sprake is van een stabiele of verbeterende situatie en of er geen (onvergunde) grondwateractiviteiten in de nabije omgeving plaatsvinden.

20.5.5.2 Gesloten stortplaatsen die onder de nazorgregeling van de Wet milieubeheer vallen

In de provincie bevindt zich een aantal stortplaatsen dat nog in gebruik is en een aantal gesloten stortplaatsen waar, op of na 1 september 1996, nog afval of baggerspecie is gestort. Op deze stortplaatsen is de nazorgregeling van de Wet milieubeheer van toepassing of zal deze van toepassing worden. Het stortmateriaal bestaat uit huishoudelijk afval, bedrijfs-, bouw- en sloofafval en baggerspecie. Het gaat om tien baggerspeciestortplaatsen en vijf afvalstortplaatsen. Hiervan is alleen Stainkoeln-2 te Groningen nog in gebruik als stortplaats. Een naastgelegen locatie binnen de inrichting van Stainkoeln wordt uitgebreid en er is vergunning afgegeven voor de aanleg van nieuwe stortvakken, Stainkoeln-3.

Doelstelling

We waarborgen dat bij gesloten stortplaatsen geen nadelige effecten voor het milieu wordt veroorzaakt, dan wel, voor zover dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de grootst mogelijke bescherming wordt geboden tegen die nadelige gevolgen.

20.5.5.3 Na- of herbestemming gesloten stortplaatsen die onder de nazorgregeling van de Wet milieubeheer vallen

Gesloten stortplaatsen kunnen een nieuwe functie krijgen, door na- of herbestemming. Zo kunnen ze bijvoorbeeld worden gebruikt voor recreatieve doeleinden of voor de opwekking van duurzame energie.

Principes:

- Het beoogde hergebruik mag nooit leiden tot een verhoogd risico voor mens of milieu in relatie tot de stortplaats en het daar aanwezige voorzieningenniveau in het kader van de nazorgtaak.

- Het beoogde hergebruik mag de uitvoering van de nazorgtaak nooit hinderen en/of belemmeren en/of verhinderen.
- De locatiespecifieke omstandigheden van de stortplaats, vormen het kader aan de hand waarvan de geotechnische, milieutechnische en hydrologische risico's van een initiatief worden beoordeeld;
- De bereikbaarheid van de stortplaats moeten te allen tijde zijn gewaarborgd om onderhoud, toezicht en monitoring in het kader van de nazorgtaak uit te kunnen voeren;
- Het initiatief voorziet in de continuïteit van bovenstaande werkzaamheden.

20.6 Groningen gezond en hindervrij

20.6.1 Gezondheid

Via ons ruimtelijk-, sociaal- en milieubeleid trachten we schade aan de gezondheid van mensen door milieubelasting te voorkomen. Wij streven naar een leefbare omgeving, zonder noemenswaardige (milieu)hinder en negatieve effecten op de gezondheid. Gezondheid zorgt voor meer samenhang in het milieubeleid en verbindt milieubeleid op strategisch niveau met andere beleidsvelden zoals leefbaarheid, sociaaleconomisch-, ruimtelijk- en natuurbeleid. Wij willen gemeenten uitnodigen lokaal invulling te geven aan deze ambitie. Ook willen we inwoners, bedrijven en andere partijen ruimte geven hun beleving van hinder en milieukwaliteit te delen, om zo tot een gedragen aanvaardbaar hinderniveau te komen. Daarom stimuleren wij initiatieven, waarmee informatie over de leefomgeving toegankelijker wordt en beter en sneller kan worden uitgewisseld. Samen met gemeenten Hogeland en Eemsdelta, bewoners en andere partijen hebben we hiervoor een Hinderapp ontwikkeld.

Doelstellingen

We streven ernaar samen met gemeenten meer inzicht te krijgen in de hinderbeleving. Hiervoor willen we de Hinderapp in de gehele provincie Groningen inzetten.

We willen negatieve gezondheidseffecten en hinder door milieubelasting voor de burgers voorkomen en verminderen. We geven hierbij prioriteit aan het verminderen van de gezondheidseffecten door milieubelasting op de volgende thema's: geuroverlast van bedrijven, geluid van wegverkeer en luchtverontreiniging.

Wij werken samen met gemeenten om hiertoe op uniforme wijze beleid voor te ontwikkelen met oog voor lokale verschillen. We monitoren:

- o Het aantal gehinderden/blootgestelden aan geur, geluid en luchtverontreiniging in de provincie Groningen.
- o Het aantal meldingen geur- en geluidshinder;

Principes

- De cumulatie van slechte luchtkwaliteit, geluidhinder en geur krijgt prioriteit. Voor alle drie de thema's kan nog meer gezondheidswinst worden bereikt. Immers, naarmate er sprake is van gezondheidseffecten door verschillende bronnen, kan er ook een toename van gezondheidseffecten optreden, die verder gaat dan het effect per bron. Daarbij is ook gezondheidswinst te behalen onder de landelijke grenswaarden.
- We werken gebiedsgericht. Voor een nog nader aantal te bepalen gebieden in onze provincie, werken we samen met gemeenten aan het verbeteren van milieukwaliteit, zoals wij dat ook hebben gedaan in het Structuurvisiegebied Eemsmond-Delfzijl.

20.6.2 Luchtkwaliteit

De luchtkwaliteit in onze provincie is onveranderd positief in vergelijking met andere provincies in Nederland en dat willen we graag zo houden. Overal wordt ruimschoots voldaan aan de wettelijke grenswaarden voor concentraties in de buitenlucht. Echter, het wordt steeds duidelijker dat er ook gezondheidsrisico's door luchtverontreiniging zijn onder de grenswaarden. Steeds meer aandoeningen worden gerelateerd aan langdurige blootstelling van met name fijnstofdeeltjes.

Doelstelling

Daarom nemen we ook deel aan het Schone luchtakkoord (hierna SLA) en hebben ons daardoor geconformeerd aan de volgende doelstellingen en ambities:

- Het doel om landelijk in 2030 gemiddeld minimaal 50% gezondheidswinst ten opzichte van 2016 te behalen voor de negatieve gezondheidseffecten afkomstig van binnenlandse bronnen;
- Het streven naar een permanente verbetering van de luchtkwaliteit om gezondheidswinst voor iedereen in Nederland te realiseren waarbij wordt toegewerkt naar de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (hierna WHO) voor stikstofdioxide en fijn stof in 2030;
- Het onderschrijven van de ambitie om in de sectoren (weg)verkeer, inclusief mobiele werktuigen, landbouw, scheepvaart, industrie en huishoudens een dalende trend in te zetten van emissies van stikstofdioxide en fijn stof naar de lucht;
- Erkennen dat éénieder verantwoordelijk is voor de eigen bijdrage aan de doelstelling en dat partijen gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van het akkoord.

De WHO heeft in het najaar van 2021 de advieswaarden aangescherpt waardoor deze nu richting moeten geven aan de te bereiken gezondheidswinst op langere termijn. Omdat deze tot 2030 nog niet haalbaar zijn, zijn ook tussendoelen voor de kortere termijn geformuleerd. Omdat in onze provincie grotendeels al wordt voldaan aan de tussendoelen voor fijnstof¹², kunnen we de lat ten aanzien hiervan hoger leggen. We willen namelijk niet dat de huidige luchtkwaliteit in Groningen voor fijnstof verslechtert. Hierbij realiseren we ons, dat we slechts beperkt invloed hebben op de concentraties van onder andere fijnstof in onze provincie. Veruit het meeste komt aanwaaien uit andere provincies of uit het buitenland.

Doelstelling

We streven naar de nieuwe WHO-advieswaarden voor fijnstof en stikstofdioxide.¹³

Principes

- Het verminderen van de lokale en regionale bijdrage aan de fijnstofdeken die over ons land ligt heeft prioriteit.
- De haalbaarheid van het voorkomen van normopvulling voorkomen en tegelijkertijd toepassen van gebiedsgericht maatwerk moet verder onderzocht worden.
- Voor de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen moeten bedrijven de best beschikbare technieken (BBT) inzetten die de meeste milieuwinst opleveren. Projecten binnen het SLA die relevant zijn voor de provincie met als doel emissies naar de lucht te kunnen beperken, hebben prioriteit.

20.6.3 Geurhinder

Geur is een belangrijke bron van hinder met mogelijke gezondheidsgevolgen. Als mensen geuroverlast ondervinden leidt dit, naast hinder, ook tot aangepast gedrag zoals ramen dicht houden en/of niet meer buiten zitten. Ook stress-gerelateerde effecten zoals hoofdpijn en verhoogde bloeddruk komen voor.

Wij richten ons vooral op geurhinder door industriële activiteiten, omdat wij daar een bevoegdheid hebben.

Geurhinder door industrie doet zich in onze provincie voor op enkele opvallende knelpuntlocaties, waarbij Farmsum eruit springt. In de gemeente Eemsdelta heeft bijna een vijfde (19%) van de inwoners aangegeven enige vorm van geurhinder te ervaren door bedrijven of industrie, waarvan 5% ernstige hinder. Het gemiddelde in de gehele provincie bedraagt respectievelijk 8 en 2 %¹⁴

Doelstellingen

Wij willen ernstige geurhinder oplossen en nieuwe hinder voorkomen door streng en duidelijk geurhinderbeleid te hanteren. Dit hebben wij vastgelegd in ons Milieuplan en passen wij toe bij industriële bedrijven waarvoor wij het bevoegd gezag zijn. Hierbij is het uitgangspunt dat bedrijven zodanige maatregelen treffen, dat er buiten de inrichting zo min mogelijk geur waarneembaar is en dat

¹² Fijnstof kan worden onverdeeld in PM 10 en 2,5. Dit heeft betrekking op de afmeting van de deeltjes. Hoe fijner het deeltje, hoe groter de potentiële gezondheidseffecten.

¹³ Op de plekken waar we nog niet voldoen aan de tussendoelen voor deze stoffen, streven we voor de periode tot 2030, in lijn met de landelijke doelen tenminste het meest ambitieuze tussendoel na van respectievelijk 20 mg voor zowel fijnstof (PM 10) als stikstofdioxide en 10 mg voor fijnstof (PM 2,5) na. Dit is Interim Target 4 (IT4),

¹⁴ GGD rapport Buitenmilieu Groningen 2020

zij voorkómen dat geurhinder optreedt bij woningen en andere geurgevoelige objecten, voor zover ze niet op bedrijfsterreinen liggen of eigen bedrijfswoningen zijn.

Als geurhinder niet geheel is uit te sluiten hanteren we een duidelijk normenkader waarbij we onderscheid maken in bedrijfssituaties (bestaand versus nieuw versus saneringssituatie), de gebiedstypering (stedelijk gebied versus landelijk gebied) en houden we rekening met de cumulatieve geurbelasting door industriële activiteiten in een gebied. Om dit hinderniveau te bepalen maken we gebruik van gezondheidseffectscreening¹⁵ oftewel stedelijk gebied streven we naar een goede gezondheidswaarde voor industriële geur, uitgedrukt in een GES-waarde van GES-1. In het buitengebied streven we naar een gezondheidswaarde voor industriële geur op het niveau van GES-3.

Indien deze gezondheidswaarde voor industriële geur niet mogelijk of wenselijk is, ontwikkelen we samen met onze regionale partners gebiedsgericht beleid ten aanzien van geur door middel van maatwerk op gebiedsniveau. Hierbij houden we rekening met de aard van het gebied en de uitgangspunten van het provinciale geurhinderbeleid: bestaande ernstige hinder oplossen en nieuwe hinder voorkomen met een strenge norm voor nieuwe activiteiten die voorkomt dat (cumulatieve) geurhinder optreedt.

Doelstellingen Structuurvisiegebied Eemsmond-Delfzijl

We streven uiterlijk in 2035 een cumulatieve geursituatie te hebben bereikt van GES3+60%. Deze milieugezondheidswaarde is haalbaar als bestaande bedrijven gaan voldoen aan de provinciale normen en nieuwe activiteiten niet gaan leiden tot extra geurhinder. Om dit te borgen geldt een strengere individuele norm voor nieuwe activiteiten in het Eemsdeltagebied van 0,25 ouE/m³ op geurgevoelige objecten in de omgeving van bedrijventerreinen. De sterkte van de uitstoot is dan zo klein dat er geen toename van de geurbelasting is en er dus geen sprake is van cumulatie.

We monitoren:

- Het aantal (ernstig) gehinderden door industriële bedrijven
- Het aantal geurmeldingen

20.6.4 Geluidhinder

Ondanks de ruimte en stilte die kenmerkend is voor een groot deel van de provincie Groningen, komt er op verschillende plekken geluidhinder voor. Wegverkeer is verreweg de belangrijkste bron van geluidhinder. De overige hinder wordt voornamelijk veroorzaakt door bedrijven, luchthavens en windparken. In Groningen is er voornamelijk geen aanleiding om voor Laag Frequent Geluid (LFG) en trillingen specifiek beleid te formuleren. Wij monitoren de ontwikkelingen echter wel, onder andere door middel van registratie van het aantal meldingen. Een hoge blootstelling aan geluid kan leiden tot hinder en slaapverstoring, maar ook tot stressreacties, concentratieverlies en uiteindelijk tot gezondheidseffecten, zoals hoge bloeddruk en hart- en vaatziekten. Het is daarom belangrijk om geluidsbelasting, vooral in de nacht, zoveel mogelijk terug te dringen. [5]

Voor geluid staan de waarden "leefbaar" en "stil" centraal. De provincie Groningen stelt waar mogelijk grenzen aan geluid en neemt maatregelen om geluidhinder zoveel mogelijk te beperken. Omdat de provincie de meeste invloed heeft op de geluidsbelasting door wegen, bedrijven en windparken, zetten wij ons vooral in om deze geluidhinder, zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Doelstelling

We leggen prioriteit op het verminderen van het geluid van wegverkeer. We monitoren:

- o *Het aantal kilometers aangelegd geluidsreducerend wegdek*
- o *De aantallen woningen per geluidbelastingklasse en (ernstig) gehinderden en slaapverstoorden langs provinciale wegen*

¹⁵ Gezondheidseffectscreening (GES): is een gezondheidkundige vertaling van ruimtelijke milieu-informatie. GES maakt de gezondheidsrisico's zichtbaar, uitgedrukt in klassen met een percentage gehinderden en ernstig gehinderden. Bron: GES-handboek 2018

Principes

- Situaties met een GES-score van 6 of hoger (in actieplannen uit te werken in de plandrempel) worden zoveel mogelijk weggenomen.
- Indien mogelijk en effectief leggen we geluidsreducerend asfalt aan op delen van provinciale wegen waarlangs woningen met een geluidsbelasting boven de plandrempel liggen.

Doelstelling

We streven naar een goede milieukwaliteit op en rondom gezonde industrieterreinen. Op deze wijze kan zowel de industrie zich qua geluidruimte blijven ontwikkelen zoals voorzien is voor het specifieke industrieterrein, waarbij tevens geluidshinder in de direct omgeving zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Principes

- We hanteren beleidsregels voor bedrijven die onder onze bevoegdheid vallen;
- We werken samen met gemeenten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen rondom gezonde industrieterreinen.

Doelstelling Structuurvisiegebied Eemsmond-Delfzijl

In het Structuurvisiegebied Eemsmond-Delfzijl is sprake van een cumulatieve van meerdere geluidsbronnen: dit betreft het geluid van industrie, weg- en spoorverkeer, windturbines, luchtvaart en scheepvaart, waardoor meer geluidshinder kan ontstaan. Deze cumulatieve vraagt om een gebiedsgerichte benadering. We willen een goede leefomgevingskwaliteit borgen en daarom hebben in dit gebied aanvullende normen voor geluid vastgesteld. We hanteren een cumulatieve geluidsbelasting tot maximaal 65 dB L_{CUM}. We monitoren dit door:

- o het aantal woningen per klasse van de cumulatieve geluidsbelasting.
- o het gemeten geluid in het Structuurvisiegebied

Voor windturbines is een strengere norm dan de wettelijke norm vastgesteld, om verdere toename van de cumulatieve geluidsbelasting in dit gebied te voorkomen. Deze houdt in dat per windpark en niet per inrichting moet worden voldaan aan de normen van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Doelstelling

Om te kunnen voldoen aan de bovenstaande cumulatieve norm, willen we dat windturbines binnen windparken, zoals in de Structuurvisie begrensd, ongeacht het aantal inrichtingen/exploitanten voldoen aan 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night}[4]. We monitoren:

- o de aantallen woningen per windpark per geluidsbelastingklasse

Principes

Door een uitspraak van de Raad van State van 30 juni 2021 gelden er tijdelijk geen landelijke milieunormen voor windturbines. In de periode totdat er weer landelijke normen gelden, kunnen bevoegde overheden zelf normen vaststellen. Hierbij gelden de volgende principes:

- De normen voor de cumulatieve geluidbelasting van de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl blijven geldig. Afhankelijk van de situatie is er wel maatwerk mogelijk in de vorm van een strengere of minder strenge norm, zolang de toegelaten geluidsbelasting niet tot een overschrijding van gebiedsnorm voor cumulatieve geluidsbelasting leidt.
- Voor de periode totdat er weer geluidnormen gelden voor de windparken is ons standpunt dat deze worden geëxploiteerd conform de normen waaronder deze zijn vergund.

We streven naar een uniforme registratie van de actuele geluidsbelasting per windturbine door exploitanten van windparken in windturbinegeluid.nl en om ons daarin inzage te verstrekken.

20.6.5 Stilte

Naast het voorkómen van geluidshinder, willen we stilte als kernkarakteristiek in onze provincie behouden en versterken. Onze bestaande stiltegebieden zijn het Lauwersmeer, de Waddenzee en delen van oevers van het Schildmeer. Daarnaast hebben wij twee aandachtsgebieden voor stilte en duisternis aangewezen. Deze aandachtsgebieden liggen in de gemeente Westerwolde en in de gemeente Het Hogeland.

Doelstelling

De bestaande stiltegebieden willen we in stand houden. Indien het vergroten van deze gebieden mogelijk en zinvol is streven we naar uitbreiding hiervan.

Principes

- We betrekken gemeenten en andere partijen om tot een goede afweging te komen;
- Er worden voor de hand liggende koppelingen gelegd, zoals de koppeling met natuurgebieden.

Het handhaven of verbeteren van de heersende stilte in de aandachtsgebieden realiseren we door:

- stilte in onze afwegingen te betrekken bij beleidsontwikkeling, beheerplannen, vergunningverlening en bij het uitvoeren van activiteiten en projecten op terreinen als ruimtelijk ordening en milieu;
- het belang van stilte onder de aandacht te brengen van andere partijen. Alle Groningse gemeenten en buurprovincies benaderen we om te informeren en om mogelijkheden in kaart te brengen voor het bevorderen van stilte. Belangenorganisaties worden betrokken daar waar zij van meerwaarde zijn.
- onderzoeken welke instrumenten effectief kunnen worden ingezet om de heersende stilte in de aandachtsgebieden te kunnen bevorderen. Hierbij wordt bijvoorbeeld gekeken naar de meerwaarde en mogelijkheden van het instellen van bufferzones.

20.6.6 Duisternis

Duisternis is benoemd als een kernkarakteristiek van onze provincie. De afgelopen eeuw en met name de laatste 50 jaar is de hoeveelheid kunstlicht enorm toegenomen ten koste van de duisternis. Duisternis is een belangrijke voorwaarde voor mens en dier om gezond te kunnen leven. Lichtvervuiling ontwricht de natuurlijke levenscyclus van mens en dier. Een donkere provincie is ook van belang voor recreatie, duurzaam toerisme, zicht op een donker landschap en zicht op de sterrenhemel. Uit monitoring is gebleken dat tussen 2013 en 2019 op specifieke plekken de hoeveelheid kunstlicht substantieel toeneemt.

Doelstelling

We willen de heersende duisternis in onze provincie beschermen en de toenemende lichtvervuiling tegengaan. We monitoren:

- De hoeveelheid opgaand licht provincie Groningen

Principes

- De gebieden die al donker zijn blijven donker op hetzelfde niveau of worden nog donkerder. Hierbij ligt prioriteit op de aandachtsgebieden voor stilte en duisternis;
- We lokaliseren en benoemen excessen voor wat betreft lichtuitstoot en nemen maatregelen waar mogelijk om de lichtvervuiling terug te dringen op deze plekken;
- We hanteren de richtlijn lichthinder van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV) om bij het bepalen van een aanvaardbaar niveau te komen voor lichthinder;
- We werken zoveel mogelijk samen met buurprovincies, gemeenten en belangenorganisaties;
- We verplichten gemeenten in onze verordening toe te lichten op welke manier ze in bestemmings(omgevings)plannen rekening houden met duisternis.
- In vergunningen voor bedrijven en instellingen waarvoor wij bevoegd gezag zijn, nemen wij zo nodig voorschriften op, in lijn met de richtlijn lichthinder, voor de lichtuitstoot, bijvoorbeeld via een lichtplan.

Dark Sky Park Lauwersmeergebied

Samen met onze partners zorgen we voor het behoud en versterking van de kernwaarde duisternis in het International Dark Sky Park Lauwersmeergebied. De vereisten voor het behoud van de status Dark Sky Park (IDA) zijn hiervoor leidend.

20.7 Groningen veilig

20.7.1 Omgevingsveiligheid

Omgevingsveiligheid gaat over de beheersing van risico's van het industriële gebruik en de grootschalige opslag van gevaarlijke stoffen. De focus ligt op risico's voor de leefomgeving en in het

bijzonder de risico's voor de burger. Ook het vervoer van gevaarlijke stoffen brengt risico's voor de omgeving. Bij een ongeval tijdens het transport kunnen gevaarlijke stoffen vrijkomen met schadelijke of zelfs dodelijke gevolgen voor mens en milieu. Bijvoorbeeld een explosie, een brand of het vrijkomen van een gifwolk. Om de risico's hiervan te beperken zijn landelijke routes door het Rijk aangewezen. In aanvulling daarop hebben wij een provinciaal Basisnet aangewezen. Nieuwe technologieën kunnen ook een risico vormen voor de omgeving. Bijvoorbeeld een losgeraakt deel van een windturbine of het grootschalige gebruik van waterstof. In de Structuurvisie Eemsmont-Delfzijl hebben wij instructies opgenomen hoe om te gaan met omgevingsveiligheid.

Met de komst van de Omgevingswet wordt een nieuw instrument geïntroduceerd, de zogenaamde aandachtsgebieden. De grootte daarvan wordt bepaald aan de hand van de rekenkundige effecten van ongevalsscenario's (brand, explosie of gifwolk). Aandachtsgebieden maken de risico's inzichtelijker en ondersteunen daarmee de provinciale en gemeentelijke afweging van de belangen van de initiatiefnemers en de omgeving.

Onze ambitie is om de hoge mate van omgevingsveiligheid in onze provincie te behouden en verder te verbeteren. Er is sprake van een zeer lage kans op een zwaar ongeval met gevaarlijke stoffen waarbij risico-ontvangers sterven. Ook het aantal kleine veiligheidsincidenten met gevaarlijke stoffen is dusdanig laag dat risicobronnen, -ontvangers en overheden in Groningen een hoge mate van veiligheid ervaren en zich daarover positief uitspreken. In bijna alle gevallen zijn grote risicobronnen en risico-ontvangers ruimtelijk van elkaar gescheiden.

Dit geldt in het bijzonder voor het versterken van veiligheidsgevoel (en de maatschappelijke onrust) bij activiteiten in de diepe ondergrond. Onder geen beding mogen activiteiten in het algemeen en het winnen van delfstoffen in het bijzonder, leiden tot de vergroting van risico's ten aanzien van gevaarlijke stoffen en andere risicobronnen. Het is daarom onze ambitie om risico's op seismische werking in de ondergrond verder te verminderen en uiteindelijk geheel uit te sluiten.

Doelstellingen

We streven er naar onze leefomgeving nog veiliger in te richten en daarmee de veiligste provincie te worden voor huidige en toekomstige risicobronnen, omliggende activiteiten en omwonenden.

We streven naar het concentreren van risicovolle activiteiten, waarbij we de bundeling van risicobronnen willen bevorderen, om hun ruimtebeslag zoveel mogelijk te beperken.

We willen bedrijven die bulkhoeveelheden gevaarlijke stoffen opslaan, gebruiken en/of produceren bij voorkeur vestigen op bovenregionale bedrijventerreinen.

We willen de veiligheid rond provinciale wegen blijven waarborgen. Hiertoe gaan we de meerwaarde van het huidige provinciale Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen evalueren en zo nodig aanpassen.

Wij willen de veilige omgang met gevaarlijke stoffen borgen en met onderzoek, kennisdeling en samenwerking bijdragen aan nieuwe mogelijkheden voor duurzame "veiligheidswinst". Met partners in de veiligheidsketen willen wij de veiligheidsconsequenties in de provincie van de waterstofeconomie, de circulaire economie, de energietransitie en de klimaatadaptatie onderzoeken.

Principes

- Informatie over omgevingsveiligheid moet vrij toegankelijk zijn: wij zullen gegevens over risicobronnen, risico's en aandachtsgebieden met digitale registers openbaar maken.
- De ruimtelijke scheiding van bronnen en ontvangers blijft behouden.
- We hebben aandacht voor de cumulatie van bronnen, effecten en risico's en hanteren hiertoe beleidsregels.
- Maatwerkoplossingen worden gezocht in het geval dat bundeling van risicobronnen leidt tot een domino-risico.
- Activiteiten in de ondergrond, zoals geothermie, leiden niet tot seismische werking en niet tot een groter risico op aardbevingen. Bij elk initiatief in de ondergrond wordt aangetoond dat activiteiten niet tot een toename van seismische werking dan wel tot een groter risico op aardbevingen leiden.
- Onderzoeken naar de mogelijke effecten van een groot ongeval door naschokken van de aardgaswinning bij bedrijven met bulkhoeveelheden gevaarlijke stoffen hebben urgentie.

Indien zo'n ongeval kan optreden, zullen wij aandringen op spoedige versterkingsmaatregelen.

- De toename van risico's door windturbines in de nabijheid van risicovolle inrichtingen wordt altijd expliciet beoordeeld.
- In onze belangenafweging hanteren wij een gebiedsgerichte benadering waarin veiligheid, naast andere belangen, evenwichtig in de afweging wordt betrokken.
- Risico-beperkende maatregelen bij de bron gaan boven maatregelen aan de kant van de risico-ontvangers (de omliggende activiteiten en de omwonenden).
- Preventieve maatregelen gaan boven repressieve maatregelen.
- Buitenopslagen van bedrijven die grote hoeveelheden brandbare stoffen opslaan worden gereguleerd om de veiligheids- en gezondheidsrisico's te beheersen.
- Uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving bij Brzo-bedrijven is excellent.
- Bij veiligheidsmaatregelen en -voorzieningen kiezen wij voor de meest veilige variant, tenzij de eigenaar van de risicobron beargumenteert dat die variant geen invloed heeft op het restrisico. We werken hierbij programmatisch en risico gestuurd. We informeren hierover overeenkomstig de motie "Grip op risico-bedrijven".

20.8 Groningen circulair

20.8.1 Circulaire economie

Circulaire economie gaat over het duurzaam gebruik van grond- en reststoffen met als doel om een gezonde en veilige leefomgeving te bereiken, dus zonder afval en gevaarlijke stoffen in ons milieu. We zien circulaire economie als uitgangspunt om economische groei, ecologie en sociale cultuur te verbeteren, zonder de mogelijk schadelijke effecten af te wentelen op de plaats van de productie, verwerking en gebruik. Hierbij blijven een schone lucht, bodem/grondwater en veilig oppervlakte- en drinkwater het uitgangspunt voor onze provinciale rol. De transitie van synthetische- naar bio-based grondstoffen vormen bovendien een belangrijke stap in de uitfasering van Zeer Zorgwekkende Stoffen en daarmee het verminderen van gezondheidsrisico's en het herstel van biodiversiteit.

Doelstellingen

We streven naar minder afval en zetten daarom in op afvalpreventie door bedrijven te verplichten hier concreet invulling aan te geven. We gaan daarvoor het volgende monitoren:

- o De hoeveelheid geproduceerd afval in Groningen bij bedrijven, waarvoor we bevoegd gezag zijn.

We geven prioriteit aan de transitie naar een groene (bio-based) economie, waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van groene grondstoffen. Dit doen we door ruimte te bieden aan innovatieve bedrijven die deze transitie versnellen. In ons beleid zetten we daarom in op gesloten kringlopen en waardeketens, bio-based chemie en een hoogwaardige en efficiënte verwerking van afvalstoffen.

We streven naar meer inzicht in de verwerking van grond- en afvalstromen door het opzetten van regionale monitoring en de ontwikkeling van een dashboard om het makelen van grondstoffen te stimuleren.¹⁶

Principes

- de transitie naar circulaire economie mag geen aanvullende milieudruk en -hinder opleveren, maar moet juist bijdragen aan een schoner en veiliger milieu.

Doelstelling

We willen de maatschappij niet opzadelen met de gevolgen van faillissementen, calamiteiten, verontreiniging en hinder. Daarom streven we naar een veilige, duurzame en schone eindverwerking, waaronder het voorkomen van bodemverontreiniging door stortplaatsen en calamiteiten bij de tijdelijke opslag van afvalstoffen. We gaan dit monitoren door:

- de hoeveelheid en soort afval die in Groningen wordt verwerkt;
- de uitstoot die vrijkomt bij deze verwerking.

Principes

¹⁶ Makelen van grondstoffen:

- Bij de tijdelijke opslag van afval dient het risico op calamiteiten tot een minimum te worden beperkt. Een maximale hoogte van en voldoende buffers tussen opgeslagen afval vermindert de kans op calamiteiten zoals brand.
- We stimuleren het hoogwaardige gebruik van afvalstoffen als secundaire grondstof door ondernemers te ondersteunen in het benutten van kansen en mogelijkheden.
- We maken daarbij ruimte voor experimenten in vergunningen, mits kan worden aangetoond dat deze bijdragen aan duurzaamheid, gezondheid en volledige transparantie wordt gegeven over stofstromen en verwerking.
- De vervuiler betaalt: we leggen consequent financiële zekerheidstelling op aan bedrijven, daar waar de bedrijfsvoering leidt tot financiële en milieurisico's en geven aan prioriteit aan ketentoezicht om milieucriminaliteit te voorkomen.
- opslag van radioactief of gevaarlijk afval in de bodem of de ondergrond is niet toegestaan.
- Een ketengerichte aanpak van milieucriminaliteit heeft prioriteit. Samen met onze ketenpartners werken we aan het vergroten van inzicht in dit probleem om zo op een risicogerichte wijze toezicht uit te voeren door de gehele afvalketen.

Hoofdstuk 21 Gebruik van de ondergrond

Het borgen van de veiligheid bij het uitvoeren van activiteiten in onze ondergrond en het oog hebben voor de kansen die de ondergrond ons biedt, onder meer om onze provincie concurrerend, leefbaar en welvarend te houden.

Ondergrondse activiteiten hebben impact op de bovengrond. Dit betreft ruimtelijke, sociaaleconomische en natuur- en milieueffecten.

Het Rijk is het bevoegde gezag in het kader van de Mijnbouwwet voor alle activiteiten in de (diepe) ondergrond dieper dan 100 meter beneden het maaiveld (in het vervolg -mv) voor delfstofwinning en de opslag van (afval)stoffen én voor aardwarmtebenutting dieper dan 500 meter -mv. Ook de grondwaterbenutting dieper dan 500 meter - mv valt onder de Mijnbouwwet.

Voor activiteiten in de (diepe) ondergrond tot 100 meter -mv dan wel tot 500 meter -mv voor bodemenergiesystemen (warmte/koude opslag (WKO)), ligt de bevoegdheid deels bij ons. Wij verlenen vergunningen voor open bodemenergiesystemen en; voor gesloten bodemenergiesystemen binnen bedrijven, waarvoor wij op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), dan wel later op basis van de Omgevingswet, (al) het bevoegde gezag zijn, én voor de winning van oppervlaktedelfstoffen zoals zand en klei. Voor andere gesloten bodemenergiesystemen zijn de gemeenten het bevoegde gezag.

Ons beleid voor de ondergrond hebben we uitgewerkt in de 'Nota Ondergrond vastgesteld door Provinciale Staten op 30 september 2020. Dat beleid betreft met name de veiligheid van activiteiten in de ondergrond, de duurzame benutting van kansen die de ondergrond ons biedt in relatie tot de energietransitie—en goede ruimtelijke keuzes. Gezien de toenemende sociaalmaatschappelijke impact, die in het bijzonder door aardbevingen, maar ook door bodemdaling, wordt veroorzaakt, vinden wij dat we een grotere rol moeten nemen in (nationale) beleidskeuzes over (mogelijke) activiteiten in de ondergrond. De wijziging van de Mijnbouwwet per 1 januari 2017 biedt ons daartoe ook meer mogelijkheden.

Gaswinning

Wij geven de hoogste prioriteit aan het realiseren en het waarborgen van een veilige leefomgeving voor, en gemoedsrust van onze inwoners. De winning uit het Groningenveld heeft de laatste jaren geleid tot meer en zwaardere aardbevingen. Dit heeft bij een groot aantal gebouwen en woningen tot zodanige schade geleid, dat de veiligheid in het geding is. Het is belangrijk dat gebouwen in het gebied zo snel mogelijk preventief versterkt worden. Wij zetten ons in om dat te bereiken. Om de objectieve én subjectieve veiligheid (voorkomen van maatschappelijke onrust) te borgen vinden wij dat de gaswinning uit het Groningenveld zo snel mogelijk moet worden afgebouwd en gestopt. We houden de minister van Economische Zaken en Klimaat alsook de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de toezeggingen omtrent de afbouw van gaswinning uit het Groningenveld, inclusief de daarbij horende randvoorwaarden (schadeherstel, versterkingsopgave, toekomstperspectief, etc.). Om dit te realiseren zullen wij ons proactief en

consequent opstellen richting de Rijksoverheid en ons inzetten voor elk initiatief tot vroegtijdige abandonnering van het Groningenveld.

Ook beschouwen wij de winning van aardgas uit de kleine gasvelden als onwenselijk, vanwege in het bijzonder de subjectieve veiligheid vinden wij dat de winning uit deze velden zo snel mogelijk moet worden afgebouwd en gestopt. Daarom zijn wij tegen de uitbreiding van gaswinning uit kleine velden in onze provincie. Wij werken daarom niet mee aan de ontwikkeling van nieuwe gasvelden of de aanleg van nieuwe putten in bestaande gasvelden.

Bestaande gasvelden kunnen blijven produceren conform de geldende winningsplannen en vanaf bestaande locaties en putten.

Indien er toch nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden, dan dient gekeken te worden hoe synergiën met duurzame energie gemaakt kunnen worden. Denk hierbij aan bijvoorbeeld de combinatie met aardwarmtewinning, hergebruik als geothermiebron of inzet van de locatie voor productie van zonne-energie of waterstof.

We streven naar minimale overlast en zo volledig mogelijk herstel van schade door aardbevingen. Daarbij moeten onze inwoners bij reeds geleden en nieuwe overlast, gecompenseerd worden met maatschappelijke voordelen die in verhouding staan tot deze overlast.

Vanwege de jarenlange gaswinning is een kenniscluster op het gebied van conventionele en duurzame energie ontstaan. Wij willen deze kennis en ervaring inzetten om de energietransitie te versnellen. Zo kunnen wij sneller het aardgasgebruik uitfaseren en de overstap maken naar duurzame energiebronnen. Ook bij de ontmanteling van putten en winningslocaties kunnen in de vorm van hergebruik kansen ontstaan voor duurzame energie. Hierdoor kunnen ook nieuwe kansen voor de economie en werkgelegenheid ontstaan.

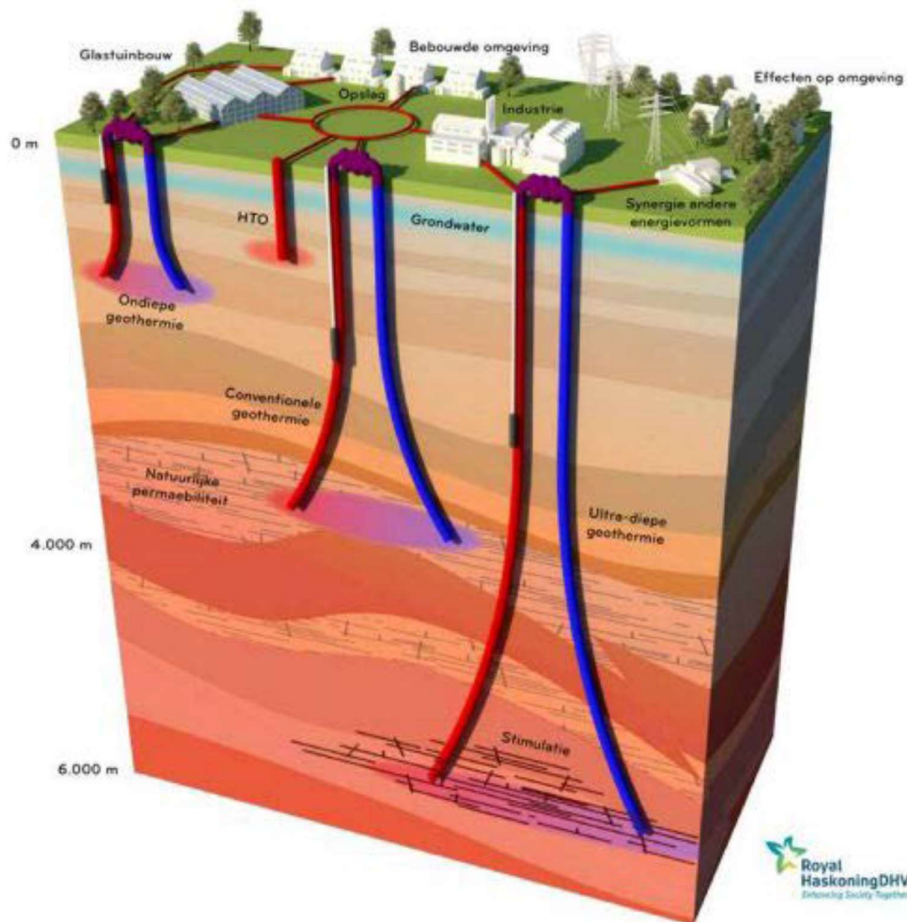
21.1 Warmte uit bodem en ondergrond

Geothermie of aardwarmte is het winnen van warmte door grondwater op te pompen uit diepe watervoerende lagen. Dit gebeurt vanuit verschillende dieptes, afhankelijk van de diepte van een geschikte laag en de heersende watertemperatuur ten behoeve van het gewenste bovengrondse gebruik.

Ondiepe geothermie vindt plaats op dieptes tussen de 500 en 1.250 meter en conventionele geothermie tussen de 1.250 en 4.000 meter. De winning van warmte uit aardlagen dieper dan 4.000 meter noemt men ultradiepe geothermie.

Tot 500 meter diepte spreken we van bodemenergie-systemen (BES dan wel warmte/koude opslag (WKO)).

Daarnaast kan er ook nog sprake zijn van Hoge en Middelhoge temperatuur opslag (HTO/MTO) in geschikte aquifers.

Het gebruik van aardwarmte heeft een grote potentie als duurzame energievoorziening en kan daarmee een belangrijke bijdrage leveren aan de energietransitie. Daarom stimuleren we de toepassing van bodemenergiesystemen en ook van zowel ondiepe, conventionele als ultradiepe geothermie in de ondergrond, mits de veiligheid ervan voldoende geborgd is. Hierbij volgen wij ten aanzien van de objectieve veiligheid de lijn van SodM. En wat betreft de subjectieve veiligheid adviseren wij de minister van EZK nadrukkelijk dit mee te wegen in zijn besluitvorming.

21.1.1 Warmte/koude opslag

Een bodemenergiesysteem kan het grondwater op verschillende diepten benutten, waardoor met name in onze provincie een vermenging van zoet en zout grondwater kan optreden. We willen in het verband met verzilting het zoete grondwater beschermen.

We streven naar:

- het zoveel mogelijk voorkomen van risico's op bodemverontreiniging en de verspreiding daarvan;
- het voorkomen van vermenging van zoet en zout grondwater;
- het behalen van maximale rendementen met de systemen in een gebied;
- het voorkomen van interferentie in gebieden met meerdere bodemenergiesystemen door samenwerking;
- bij voorkeur één open systeem boven vele gesloten systemen om het aantal boringen in de bodem in een klein gebied zoveel mogelijk te beperken. Dat geldt in het bijzonder voor bodemenergiesystemen op de schaal van woonwijken.

21.1.2 Hoge en Middelhoge temperatuur opslag

Wij willen onderzoek naar Hoge en Middelhoge temperatuur opslag (HTO/MTO) stimuleren, gezien het belang van deze technologie voor de energietransitie wat betreft warmtebuffering. Dit past binnen

onze duurzaamheidsambities. Met HTO/MTO wordt opslag van water in de bodem met een temperatuur van meer dan 25° C bedoeld. De term HTO wordt gehanteerd voor opslag tot maximaal 90° C en MTO voor de opslag tot maximaal 40°C. Gezien het feit dat deze techniek nog in ontwikkeling is en relatief onbekend, volgen wij de landelijke onderzoeken en demonstratieprojecten nauwgezet. Daarbij hebben we in het bijzonder aandacht voor mogelijke veiligheids- en milieurisico's. We kijken ook naar mogelijke koppelingen met WKO en andere toepassingen, zoals het gebruik van restwarmte. We streven naar het maximeren van het rendement van HTO- en MTO-systemen door specifiek aandacht te geven aan de ruimtelijke inpassing van initiatieven. We staan HTO/MTO in grondwaterbeschermingsgebieden en waterwingebieden niet toe.

21.1.3 Geothermie

Geothermie heeft in een groot deel van de provincie een groot potentieel. In de gunstigste bodemlaag voor geothermie bevinden zich ook de meeste gasvelden. Dit kan de toepassing van geothermie beperken. Wij zijn erg alert op een veilige winning van aardwarmte indien zich dit kan voordoen. Hierbij baseren we ons op de adviezen van SodM.

Het is goed om hierbij wel onderscheid te maken tussen ondiepe geothermie, conventionele geothermie en ultradiepe geothermie. Ondiepe geothermie speelt zich ver boven de laag met gasvelden af.

We streven ernaar om de geothermiesector te (laten) ontwikkelen en we willen daarom onderzoek stimuleren. Dit doen we door met partijen te zoeken naar mogelijkheden en (mede)financieren van onderzoek.

21.2 Winning delfstoffen

De winning van de ondiepe delfstoffen zand en klei is nodig om te kunnen voorzien in de behoefte aan deze bouwstoffen. Wij zijn voor deze winningen het bevoegde gezag.

De winning van de diepe delfstoffen aardgas en zouten (natrium- en magnesiumzouten) is in onze ogen van nationaal belang. Dit geldt naar ons inzicht nu ook in het bijzonder voor de zoutwinning nu cavernevorming waarschijnlijk een belangrijke rol gaat spelen bij de ondergrondse energieopslag in de nabije toekomst in verband met de energietransitie.

De gaswinning moet naar ons inzicht zo spoedig mogelijk worden afgebouwd.

21.2.1 Delfstoffen ondiepe ondergrond

Zand- en kleiwinningen vinden sinds vele jaren in onze provincie plaats op een beperkt aantal regionale winplaatsen. Als bevoegd gezag verlenen wij vergunningen voor deze primaire ontgroningen. Vergunningen voor nieuwe primaire ontgroningen verlenen wij alleen als deze bredere maatschappelijke doelen dienen, zoals natuurontwikkelings- en recreatieprojecten of waterpartijen, en/of als er sprake is van bijzondere omstandigheden zoals winning/toepassing van delfstoffen met een unieke kwaliteit. Hierbij leggen we de nadruk op de ruimtelijke kwaliteit en multifunctionaliteit.

Bestaande zand- en kleiwinning

Wij concentreren de zand- en kleiwinning in een aantal regionale winplaatsen (primaire ontgroningen). Deze krijgen na beëindiging van de winning een bestemming (bijvoorbeeld natuur en recreatie) op basis van de beëindigingsplannen. Uitbreiding van de bestaande winningen is alleen mogelijk in bijzondere omstandigheden zoals een bovenregionaal belang en/of de winning en toepassing van delfstoffen met een unieke kwaliteit.

Overige ontgroningen

Naast primaire ontgroningen worden er veelvuldig ontgroningen uitgevoerd waarbij het winnen van bouwstoffen niet het hoofddoel van de ontgroning is. Bij deze secundaire ontgroningen komen echter wel vaak grondstoffen als zand, veen en klei vrij. Voorbeelden van secundaire ontgroningen zijn ontgravingen t.b.v. natuurontwikkeling, gebiedsinrichtingen voor infrastructuur en bouwlocaties, waterbergingen en het verdiepen van waterpartijen. De vrijkomende bouwstoffen of bodemmateriële dienen vervolgens een zo nuttig mogelijke toepassing te krijgen, waarbij behandeling of nabehandeling van het bodemmateriaal mogelijk is. Als bevoegd gezag verlenen wij vergunningen voor deze secundaire ontgroningen, tenzij deze zijn vrijgesteld van vergunningplicht op grond van onze provinciale Omgevingsverordening.

Ontgrondingen in de landbouw

Voor grondwerkzaamheden in de landbouw met een geringe invloed op het maaiveld (zoals het jaarlijks terugkerende ploegen, scheuren, frezen, eggen en rooien) is geen ontgrondingsvergunning vereist. Verdergaande landbouwkundige bewerkingen (zoals egalisaties, diepploegen, mengwoelen en het daarmee vaak gepaard gaande kilveren) zijn wel vergunningplichtig.

Ons beleid is gericht op de handhaving en bescherming van kenmerkende landschapselementen.

Daarom zijn we terughoudend met het verlenen van vergunningen voor dergelijke werkzaamheden.

Met name in gebieden met aardkundige waarden, in gebieden met archeologische waarden en op en nabij de landschappelijk en cultuurhistorisch waardevolle dijken die geen waterkerende functie meer hebben.

21.2.2 Delfstoffen diepe ondergrond

Voor zover onze invloed reikt, verlangen wij in zijn algemeenheid dat (zie voor gaswinning, inleiding van dit hoofdstuk):

- de winning van delfstoffen veilig gebeurt;
- negatieve gevolgen van de winning geminimaliseerd worden;
- resterende negatieve gevolgen gecompenseerd worden en er maatschappelijke voordelen gerealiseerd worden in het winningsgebied.

Voor initiatieven tot winning van delfstoffen uit de diepe ondergrond zal bij de beoordeling van een activiteit het beoordelingskader uit de Nota Ondergrond gehanteerd worden. Als de veiligheid niet voldoende kan worden geborgd, dan zijn wij tegen het uitvoeren van deze activiteit. Als de veiligheid wel is geborgd beoordelen we de volgende drie uitgangspunten ten opzichte van elkaar: de bescherming van mens en milieu, de bijdrage aan de energietransitie en aan de werkgelegenheid.

21.2.2.1 Zoutwinning

In onze provincie vindt zowel steenzoutwinning (natriumchloride; keukenzout) als winning van magnesiumzouten plaats. Er is verschil van impact van deze twee soorten zoutwinning op de ondergrond in het bijzonder wat betreft de mate van en het moment waarop de bodemdaling optreedt en verschil in de afsluitingsfase.

Wij wenden ons adviesrecht aan in procedures bij andere bevoegde instanties, waaronder het ministerie van EZK, om mee te beslissen over de locatiekeuze en de omvang van de zoutwinning, met het oog op ruimtelijke gevolgen en bodemdaling. Bij het creëren van cavernes voor opslagdoeleinden zonder nuttig gebruik van het gewonnen zout zullen wij negatief adviseren.

Wij vinden dat schade-afhandeling onafhankelijk moet zijn volgens één regime.

Bij de toepassing van de huidige afsluitmethoden voor uitgeproduceerde cavernes is er een verschil tussen het afsluiten van de cavernes onder druk zoals bij Nobian en van cavernes, waarbij alle vrije pekel zoveel mogelijk wordt afgelaten, zoals bij Nedmag.

Sluitingsplannen voor beide situaties moeten naar ons inzicht voldoende waarborg bieden voor een veilige abandonnering.

Wij stellen te allen tijde de veiligheid hierbij voorop. Hierbij is onze "Nota Ondergrond" mede een basis. Wij hanteren daarom het standpunt dat de initiatiefnemer onomstotelijk dient aan te tonen dat de zoutwinningsactiviteit, gedurende de gehele levenscyclus van de productielocatie, veilig kan plaatsvinden. Wij verwachten van de bedrijven dat deze aantoonbaar afdoende financiële middelen ter beschikking stellen en houden voor de gehele levenscyclus van de winningslocatie.

21.2.2.2 Conventioneel gas

Zie ook inleiding bij dit hoofdstuk.

Zolang de gaswinning in onze provincie nog gaande is geven wij de hoogste prioriteit aan het waarborgen van een veilige winning. Dit houdt in dat de negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen dan wel beperkt moeten worden. Wij zijn van mening dat de veiligheidseisen leidend moeten zijn in besluiten door het Rijk.

Vanwege de maatschappelijke onrust die de afgelopen jaren is ontstaan, zijn nieuwe gaswinningsactiviteiten ook in de kleine velden onwenselijk. Dit standpunt is expliciet verwoord in de Nota Ondergrond.

21.2.2.3 Schaliegas

Schaliegas is aardgas dat aanwezig is in specifieke bodemlagen, de zogenaamde schalies, in de zeer

diepe ondergrond. Het kenmerk van deze schalies is dat het zeer dichte, slecht doorlatende, gesteenten zijn. Het schaliegas kan hieruit gewonnen worden door het gesteente te breken; dit wordt fracken genoemd. Gezien het landelijk moratorium zal er tot in ieder geval 2023 (maar waarschijnlijk voor onbepaalde tijd) geen opsporing en winning van schaliegas in Nederland plaatsvinden. In het licht van de energietransitie verwachten wij niet dat winning van schaliegas in Nederland weer actueel wordt.

Wij willen geen winning van schaliegas in Groningen; er is geen draagvlak voor en er is (nog) onvoldoende kennis over de veiligheidsaspecten van de winning.

21.3 Berging / opslag in ondergrond

Berging (ook wel tijdelijke opslag of buffering genoemd) van stoffen in het kader van de energietransitie zien wij als positief. Berging in de diepe ondergrond (in lege gasvelden en/of zoutcavernes) valt onder de Mijnbouwwet, waarvoor het Rijk het bevoegde gezag is.

Met berging/opslag in de ondergrond willen wij dat (er):

- een bijdrage geleverd wordt aan de leveringszekerheid van energie;
- een bijdrage geleverd wordt aan de transitie naar duurzame energie;
- het gebruik van duurzame energie wordt gefaciliteerd.

Wij faciliteren de opslag van nuttige producten, zoals aardgas, stikstof, waterstof en andere gassen of vloeistoffen. Wij doen dit alleen als aangetoond is dat het veilig kan.

Wij zijn in principe tegen de opslag van rest- en afvalstoffen in de ondergrond, tenzij het gaat om de injectie van niet-gevaarlijke rest- en afvalstoffen vanuit de (aanwezige) mijnbouw, zolang is aangetoond dat de veiligheid is geborgd en dit de minst milieubelastende methode is.

Opslag van radioactieve of andere gevaarlijke afvalstoffen willen wij niet; dit achten we onverenigbaar met de doelstellingen voor een verduurzaming van de samenleving en voor een schone en veilige leefomgeving.

21.3.1 Berging / opslag in cavernes

De opslag van gassen in zoutcavernes wordt al geruime tijd toegepast in onze provincie. Door deze opslagactiviteiten kunnen ontstane zoutcavernes opnieuw zinvol benut worden. Dit beoordelen wij als gewenst in het kader van duurzaamheidsafwegingen.

Berging door injectie van niet-gevaarlijke rest- en afvalstoffen vanuit de (aanwezige) mijnbouw in zoutcavernes wordt al decennia toegepast in onze provincie. Dit beschouwen wij als gewenst indien is aangetoond dat de veiligheid is geborgd en dit de minst milieubelastende methode is.

21.3.1.1 Gassen

Wij faciliteren de opslag van gassen in zoutcavernes op de bestaande en mogelijk toekomstige locaties voor zoutwinning, als deze opslag een nuttige toepassing is. Voorbeelden hiervan zijn hernieuwbare gassen zoals waterstof en groen gas, maar ook aardgas, CO₂ uitsluitend als grondstof en stikstof voor bijvoorbeeld bijmenging in (geïmporteerd) hoogcalorisch aardgas.

Wij zijn tegen de ontwikkeling van nieuwe cavernes als deze voor opslagdoeleinden gebruikt worden, zonder nuttig gebruik van het gewonnen zout.

21.3.1.2 Strategische (diesel)olievoorraden

Ondergrondse tijdelijke opslag in zoutcavernes kan een vorm van opslag zijn ten behoeve van de verplichte strategische reserves voor Nederland om de voorzieningskwetsbaarheid te verminderen. Op dit moment is ondergrondse opslag van (diesel)olie in onze provincie niet aan de orde. Mocht deze opslag in de toekomst een rol gaan spelen, dan zullen wij de veiligheidsrisico's en de wenselijkheid zorgvuldig beoordelen. Wij staan hier vooralsnog neutraal tegenover. In alle gevallen zijn wij tegen de ontwikkeling van nieuwe cavernes voor opslagdoeleinden zonder nuttig gebruik van het gewonnen zout.

21.3.1.3 Radioactief afval

Wij verlenen geen medewerking aan de opslag of berging van radioactief afval in de diepe ondergrond. De onbekendheid met de gevolgen hiervan en de potentiële risico's van onder meer straling, verdragen zich niet met een duurzame ontwikkeling en met het belang van de bescherming

van het (ondergrondse) milieu.

Wij voeren (bestuurlijk) overleg om te voorkomen dat onze ondergrond in beeld komt voor deze activiteiten.

Tegen het verlenen van vergunningen voor opslag of berging van radioactief afval zullen wij ons met alle beschikbare wettelijke middelen verzetten.

21.3.2 Berging / opslag in gasvelden

Gasvelden kunnen benut worden voor de opslag van gassen en vloeistoffen, zoals de afvalwaterstroom die bij de gaswinning en gasbehandeling onlosmakelijk vrijkomt, beide al dan niet met de status van niet-gevaarlijke rest- of afvalstof. Dit gebeurt al decennia in onze provincie. Wij faciliteren deze vorm van de opslag van gassen en vloeistoffen, zolang de veiligheid is geborgd en deze activiteit binnen de kaders van beschermen, benutten, energietransitie en werkgelegenheid kan worden uitgevoerd.

21.3.2.1 Aardgas

Wij staan welwillend tegenover de opslag van aardgas in gasvelden, omdat dit een bijdrage levert aan de leveringszekerheid. Negatieve gevolgen moeten zoveel mogelijk voorkomen dan wel beperkt moeten worden. Indien deze zich toch dan moet de opslag worden beëindigd of verplaatst.

21.3.2.2 CO₂

De permanente opslag van koolstofdioxide (CO₂) vinden wij niet gewenst. Wij zijn tegen de opslag van CO₂ in gasvelden op land zolang de veiligheid niet gegarandeerd kan worden en draagvlak voor deze activiteit ontbreekt.